

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, HDFC, DJZ, DCO, COMMIT, minEZ, RVO, BZ, FIN
In afschrift aan STASDEF

TER BESLISSING

Datum

18 augustus 2025

Onze referentie

MINDEF20250030730

Opgesteld door

[Redacted]

[Redacted]

KD: Ambtelijke leiding

[Redacted]

[Redacted] @mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

Appreciatie tussentijdse evaluatie Europees Defensiefonds

Aanleiding

Op 17 juni jl. publiceerde de Europese Commissie (hierna: Commissie) de tussentijdse evaluatie van het Europees Defensiefonds (hierna: EDF). De Kamer heeft u, middels de vaste commissie voor Defensie, verzocht om hen uiterlijk 14 augustus van een appreciatie te voorzien.

Naast de minister van Defensie wordt de appreciatie ook door de minister van Economische Zaken ondertekend. In de appreciatie wordt toegelicht wat de hoofdpunten uit de evaluatie zijn en welke lessen er uit de eerste jaren van het EDF worden getrokken. Ook wordt het standpunt van Defensie en Economische Zaken op de evaluatie zelf gedeeld.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Kamerbrief, waarin de tussentijdse evaluatie van het EDF wordt geapprecieerd, te ondertekenen en deze te verzenden aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

De Commissie heeft een tussentijdse evaluatie van het EDF uitgevoerd, zoals verplicht is vanuit de EDF verordening. De tussentijdse evaluatie van het EDF is gebaseerd op voorlopige inzichten, omdat de EDF-projecten nog geen concrete resultaten hebben opgeleverd. De uitgangspunten die in de evaluatie centraal staan hebben betrekking op de mate waarin het EDF gezamenlijke, Europese ontwikkeling in het defensiedomein stimuleert, en de mate waarin het innovatievermogen van de Europese defensie-industrie wordt versterkt.

Conclusies en appreciatie

- Veel van de boodschappen die binnen deze onderwerpen worden benoemd zijn herkenbaar. Zo kan beaamd worden dat het EDF resultaat levert in een positieve bijdrage aan grensoverschrijdende samenwerking. Daarentegen is het nog niet mogelijk om resultaten te beoordelen over de ontwikkeling van militaire *capabilities* in het EDF. Dit komt doordat veel EDF-projecten nog niet zijn afgerond.
- In de evaluatie is opgenomen dat voor het succesvol afronden van EDF ontwikkelingsprojecten, steun van lidstaten middels cofinanciering nodig is. Het is voor Nederland van belang dat dit duidelijk in het EDF wordt vermeld door de Commissie en dat lidstaten hiervoor bepaalde rechten kunnen vragen aan de consortia. Ook is er in de evaluatie en appreciatie veel aandacht voor het feit dat er voldoende ruimte in het EDF moet blijven voor kleinschalige innovatie. Dit wordt gestimuleerd door deelname van midden- en kleinbedrijf (mkb) uit de defensiesector en andere partijen uit het civiele domein.
- Tot slot deelt Nederland met de Commissie het inzicht dat het EDF samenhang moet vinden met andere relevante programma's en initiatieven, als de Capability Development Priorities (CDP), de Coordinated Annual Review on Defence (CARD), Permanent Structured Cooperation, NAVO standaarden, en civiele programma's van de Commissie zoals Horizon Europe en Digital Europe.

Toelichting

- De Commissie evalueert het EDF op drie onderwerpen: effectiviteit, efficiëntie en samenhang. Voor dataverzameling voor de evaluatie is zowel gebruik gemaakt van documentatie en input van de Commissie zelf, als van feedback van externe partijen zoals lidstaten en industrie. Nederland heeft vorig jaar via consultaties actief bijgedragen aan deze evaluatie. Veel van de boodschappen die binnen deze onderwerpen worden benoemd zijn herkenbaar.
- De volgende zeven conclusies worden getrokken op het gebied van *effectiviteit* van het EDF:
 1. Het EDF is een belangrijke stimulans voor gezamenlijke Research & Development (R&D) en Research & Technology uitgaven in de EU.
 2. Het EDF bevordert R&D samenwerking in Europa en versterkt de EU-brede leverings- en waardeketens.
 3. Het EDF draagt bij aan de integratie van mkb, middelgrote ondernemingen, onderzoeksinstituten, en nieuwkomers in het defensiedomein.
 4. Er wordt binnen het EDF gewerkt aan sleuteltechnologieën en –capaciteiten binnen het defensiedomein.
 5. Het EDF vergroot de innovatiecapaciteit van de Europese Defensie Technologische- en Industriële Basis.
 6. Het EDF moet voldoende aandacht besteden aan de waarborging van continuïteit van inspanningen over de volledige R&D-cyclus tot aan industrialisatie.
 7. Er moet aandacht gaan in het EDF naar de uiteindelijke verwerving van de EDF-resultaten.
- Op het gebied van *efficiëntie* schrijft de Commissie over de implementatie van het EDF, van het opstellen van de werkprogramma's tot de uitvoering van de projecten. Door de complexiteit van het EDF lopen alle betrokkenen in de implementatie van projecten tegen obstakels aan. Door aanpassingen te doen aan het EDF via de Defence Readiness Omnibus (hierna: Omnibus) probeert de Commissie een deel van deze obstakels weg te nemen.
- Voor Nederland is een belangrijk obstakel in de implementatie van het EDF dat rechten voor lidstaten die bijdragen aan EDF-projecten middels cofinanciering niet in het EDF geborgd zijn. Nederland heeft op dit onderwerp uitgebreid input geleverd voor de evaluatie, met steun van verschillende andere EU lidstaten. Als gevolg hiervan is een gesprek met de Commissie over dit onderwerp op gang gekomen. Ook is dit een punt dat Nederland op de agenda van de onderhandelingen over de Omnibus zet.
- Op het onderwerp *samenhang* onderschrijft Nederland het belang van coherentie met instrumenten voor de prioritering van *capability development* die het Europees Defensie Agentschap (EDA) beheert. De Commissie neemt veel initiatief op het gebied van defensiesamenwerking, waarbij het van belang is dat militaire behoeften van lidstaten leidend blijven. Dit wordt gegarandeerd door een goede samenhang met de EDA-instrumenten voor *capability development*, zoals het CDP en CARD.

Financiële overwegingen

Aan deze Kamerbrief zitten op dit moment geen financiële consequenties.

Juridische overwegingen

Vanuit DJZ zijn er geen verdere juridische overwegingen.

Communicatie

Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

De appreciatie van de tussentijdse evaluatie gaat naast de DGB ook de Defensiestaf aan. Met name DPLAN en COMMIT spelen zowel in de voorbereiding van EDF-werkprogramma's alsook in de uitvoering van EDF-projecten een grote rol. Overwegingen vanuit de uitvoering zijn in deze appreciatie meegenomen.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

De informatiegegevens van de steller zijn gelakt wegens bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum

18 augustus 2025

Onze referentie

MINDEF20250030548

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

